

ข้อกำหนดเฉพาะของผู้ทำคุณประโยชน์

๑. ประเภทส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนา มี ๔ สาขา

๑.๑ สาขาการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี

๑.๒ สาขาการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๑.๓ สาขาการศึกษาพระพุทธศาสนา แผนกอุดมศึกษา

การศึกษาพระพุทธศาสนา หมายถึง การศึกษาซึ่งคณะสงฆ์เป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นแผนกบาลี แผนกธรรม แผนกสามัญศึกษา และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา พระเถระรูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นเจ้าสำนักเรียน เจ้าของ ผู้ก่อตั้งสถาบันการศึกษาหรือพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งหรือหลายรูป หรือคฤหัสถ์คนใดคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินการจนเป็นผลสำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน มีอาคารสถานที่เป็นเอกเทศ มีจำนวนผู้สอนและผู้เรียนมีปริมาณสูงพอสมควร เป็นสำนักเรียนและสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เป็นที่เชิดหน้าชูตาในเขตหรือท้องถิ่นนั้น ๆ จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ในการประเมินคุณค่าของสำนักเรียนและสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งนั้น จะพิจารณาจากบทบาทของเจ้าสำนักเรียน ผู้ก่อตั้ง เจ้าของ ผู้บริหารหรือพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่ง หรือคฤหัสถ์คนใดคนหนึ่ง ซึ่งได้รับมอบหมายและมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โดยประเมินผลจาก

(๑) การสนับสนุนการศึกษา ความพร้อมในการดำเนินงานในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ทุนการศึกษา เป็นต้น

(๒) งบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปี การอุปถัมภ์บำรุงพระภิกษุสามเณร หรือเด็กและเยาวชนผู้ศึกษาเล่าเรียนในวัด ด้วยปัจจัยสี่และการเรียนการสอน

(๓) จำนวนผู้สอนและผู้เรียน ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์จำนวนผู้สอบไล่ได้ โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มทั้งหมดในสาขาเดียวกัน และพิจารณาจากผลลัพธ์หรือสถิติในรอบ ๕ ปี

สำนักเรียนเก่าแก่ของวัดและสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนมานาน สามารถรักษามาตรฐานในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูง

๑.๔ สาขาการแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา

การแต่งหนังสือทางพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าเป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้แต่ง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่า หนังสือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบตามหลักสูตรหรือนอกระบบซึ่งมีผลจากการอ่านเป็นความรู้และสติปัญญา นอกจากนี้ หนังสือทางพระพุทธศาสนายังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) ด้านคุณภาพ คือ เนื้อหาสาระของเรื่องว่ามีความถูกต้องตรงตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ให้ความจริงและเหตุการณ์ที่ถูกต้อง มีสำนวนกระชับน่าอ่าน เป็นที่ใคร่ครวญ ชวนให้ประพฤติปฏิบัติตาม มีคุณค่าต่อการศึกษาพระพุทธศาสนาในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน

(๒) ด้านปริมาณ มีจำนวนพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นผลงานหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม จำนวนมากกว่า ๕ เล่มขึ้นไป อาจมีผลงานด้านบทความทางวิชาการประกอบด้วยก็ได้ ว่าโดยรูปแบบอาจจะเป็นเรื่องแต่ง เรื่องแปล ปาฐกถา หรือบทความ รวมพิมพ์เป็นเล่ม

(๓) หนังสือประเภทแบบเรียนตามหลักสูตรวิชาศีลธรรมหรือจริยธรรมศาสนา หรือปรัชญา จะไม่ได้รับการพิจารณาเป็นผลงานหลัก แต่อาจใช้เป็นผลงานประกอบเท่านั้น

๒. ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ มี ๒ สาขา

๒.๑ สาขาการศึกษาศูนยศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

การศึกษาศูนยศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อสงเคราะห์ บุตรหลานของประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามในสังคม

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) การสนับสนุนการศึกษา มีความพร้อมในด้านการดำเนินงานอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ทุนอุปถัมภ์ในการดำเนินงาน มีระบบการบริหารที่ชัดเจน จริงจังและจริงจังในการฝึกอบรม

(๒) คุณภาพในการจัดการศึกษา มีทั้งหลักสูตรและกิจกรรมช่วยเหลือสังคม การบำเพ็ญประโยชน์และแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตของเยาวชน

(๓) ปริมาณของผู้สอนและผู้เรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้นแต่ละปี จำนวนผู้สมัครเล่าเรียนและยอดผู้จบการศึกษาในแต่ละชั้นมีความสมดุลกัน

๒.๒ สาขาการศึกษาศูนยอบรมเด็กก่อนเกณฑ์

การศึกษาศูนยอบรมเด็กก่อนเกณฑ์ หมายถึง การจัดการศึกษาแก่เด็กในระดับอนุบาลหรือก่อนระดับเข้าเกณฑ์ประถมศึกษา เป็นการจัดแบบให้เปล่า เป็นการแบ่งเบาหน้าที่ของรัฐบาลและประชาชน โดยไม่หวังกำไรหรือผลตอบแทน เป็นการสงเคราะห์ประชาชนอีกทางหนึ่ง และสร้างความผูกพันแก่เด็กในทางพระพุทธศาสนาตั้งแต่ระยะแรกเริ่มเรียนหรือเยาว์วัย สร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครอง ในการที่วัดจัดการศึกษาสงเคราะห์แก่ประชาชนทำให้ประชาชนสำนึกและเห็นคุณค่าของสถาบันวัด

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) ความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอาคารสถานที่ ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน สุขอนามัยการควบคุมดูแล และการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง

(๒) ความพร้อมในการดำเนินงาน ระบบการบริหาร งบประมาณที่ทางวัดสามารถจัดได้อย่างพอเพียงโดยมิหวังพึ่งเงินงบประมาณแผ่นดิน

(๓) คุณภาพและปริมาณของครูและนักเรียน สวัสดิการของครู พัฒนาการและความพร้อมของนักเรียน

(๔) งบประมาณในการดำเนินงานเป็นการกุศลอย่างแท้จริงโดยไม่เรียกเก็บค่าบำรุงหรือค่าเล่าเรียน งบประมาณอาจได้มาจากการอุปถัมภ์บริจาคภายนอก

๓. ประเภทส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มี ๒ สาขา

๓.๑ สาขาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่นี้ หมายถึง บทบาทของพระสงฆ์หรือคฤหัสถ์ผู้ทำหน้าที่เผยแผร์ สั่งสอนประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จะเป็นในรูปของการแสดงธรรม การปาฐกถาธรรมการอภิปรายในหมู่ประชาชน ทั้งในกลุ่มบุคคล ทางวิทยุ โทรทัศน์ และ/หรือสื่อมวลชน ประเภทต่าง ๆ มีวารสารและหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินงาน มิได้จำกัดเพียงหน้าที่ของพระสงฆ์ซึ่งมีการแสดงธรรมแก่ประชาชน มีระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และหวังผลต่อกลุ่มประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นเป้าหมาย อาจเป็นประชาชนโดยทั่วไป กลุ่มเจ้าภาพ ครูและนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งนี้ รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแผร์ สัจธรรมด้วย พร้อมทั้งมีผลงานที่ปรากฏชัดเจน ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) ลักษณะการดำเนินงาน ความต่อเนื่อง รูปแบบของกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน
- (๒) คุณภาพและปริมาณของผลงาน ระยะเวลา งบประมาณที่ใช้
- (๓) ประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานหรือคาดหวังว่าจะได้รับ ทั้งต่อสถาบันพระพุทธศาสนา

และสังคม

- (๔) เป็นการดำเนินงานในประเทศไทยเท่านั้น

๓.๒ สาขาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

เป็นบทบาทของพระสงฆ์หรือคฤหัสถ์ ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ มีวัด/สำนักสงฆ์/ที่พำนักเป็นหลักแหล่งเป็นที่ดำเนินการแน่นอน มิใช่เป็นการเดินทางไปรับกิจนิมนต์หรือทัศนศึกษา เพียงชั่วคราวครั้งชั่วคราว แต่เป็นการปฏิบัติศาสนกิจอยู่ประจำ หรือเป็นคนของประเทศนั้น ๆ มีระยะเวลาติดต่อกัน ไม่ควรจะน้อยกว่า ๕ ปี มีผลงานเป็นที่ปรากฏ มีศิลาจารวัตรเป็นที่เคารพเลื่อมใสทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวต่างประเทศในประเทศนั้น ๆ

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) มีกิจกรรมการเผยแผร์ของวัด/สำนักสงฆ์หรือบุคคลในประเทศนั้น ๆ มีการแสดงธรรม บรรยายธรรม สอนปฏิบัติสมาธิ ทั้งภายในวัดและนอกวัด ตลอดจนการบรรยายวิชาการทางพระพุทธศาสนา แก่สถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ

(๒) มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแผร์ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ทั้งภายในวัดและนอกวัด เช่น การจัดประเพณีเทศกาลต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาและภาษาไทย ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอื่น ๆ มีมารยาทไทย เป็นต้น

(๓) เป็นที่พึงพอใจแก่กลุ่มคนไทยในต่างประเทศ เป็นที่ปรึกษาหลักธรรมแก่ชาวต่างประเทศ ที่สนใจ

- (๔) มีการทำวัตรสวดมนต์ มีศิลาจารวัตรอันดีงาม เป็นแบบอย่างพระสงฆ์ไทยในต่างประเทศ

- (๕) มีคุณภาพและปริมาณงานเป็นที่น่าอนุโมทนา

๔. ประเภทส่งเสริมการปฏิบัติธรรม

การปฏิบัติธรรม หมายถึง การแสดงบทบาทของวัด หรือพระสงฆ์ หรือคฤหัสถ์ที่ส่งเสริมในการปฏิบัติธรรมของประชาชนอย่างเป็นกลุ่ม เป็นคณะ มีระยะเวลาและจำนวนผู้ปฏิบัติชัดเจน และเป็นกิจจะลักษณะโดยเฉพาะมุ่งถึงสำนักปฏิบัติธรรมทั้งสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน มิได้หมายถึงการเทศนาหรือบรรยายธรรมตามปกติของพระสงฆ์หรือคฤหัสถ์โดยทั่วไป โดยมีผลงานเป็นที่ปรากฏชัดเจน ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์หรือสำนักปฏิบัติธรรมนั้น ๆ รูปแบบและระบบในการจัดกิจกรรม ระยะเวลา และความต่อเนื่อง
- (๒) ปัจจัยที่เอื้อต่อการปฏิบัติธรรมอันเป็นสัปปายะอื่น ๆ เช่น อาคารสถานที่อาณาบริเวณที่ร่มรื่น เงียบสงบ
- (๓) คุณภาพและปริมาณของผู้ดำเนินการริเริ่ม ผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม ผลประโยชน์ที่สังคมและพระพุทธศาสนาได้รับ
- (๔) งบประมาณที่ใช้ดำเนินงาน

๕. ประเภทส่งเสริมกิจการคณะสงฆ์

กิจการคณะสงฆ์ หมายถึง สถาบันสงฆ์ที่สามารถดำรงอยู่ได้ก็ด้วยการอุปถัมภ์บำรุงของพุทธศาสนิกชนที่มีศรัทธาตั้งมั่นในพระพุทธศาสนาและด้วยความเอาใจใส่ เป็นภาระธุระของพระสังฆาธิการในระดับต่าง ๆ ซึ่งชวนชวายเป็นหน้าที่น้อยใหญ่ เพื่อยังการพระศาสนาให้เป็นที่ไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อยและมั่นคง โดยเฉพาะสาธุชนผู้เป็นกำลังสำคัญในการบำรุงพระพุทธศาสนา ในด้านการก่อสร้าง การศึกษา การเผยแพร่ หรือเข้ามาช่วยกิจการคณะสงฆ์ ในด้านต่าง ๆ ทั้งเป็นการทั่วไปไม่จำกัดวัดใดวัดหนึ่งโดยเฉพาะเพียงแห่งเดียวหรือหลายแห่ง และมีผลงานปรากฏชัดเจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ผู้อุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาโดยทั่วไปก็จัดอยู่ในประเภทนี้ด้วย

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) ผลงานทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ ระยะเวลา ความต่อเนื่อง
- (๒) งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ
- (๓) ผลประโยชน์ที่คณะสงฆ์โดยส่วนรวมจะได้รับ

๖. ประเภทสงเคราะห์ประชาชนและส่งเสริมการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มี ๒ ประเภท

๖.๑ สาขาสงเคราะห์ประชาชนและชุมชน

การสงเคราะห์ประชาชนและชุมชน หมายถึง การแสดงบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมของพระสงฆ์หรือคฤหัสถ์

ในด้านการสงเคราะห์ เช่น เป็นผู้นำประชาชนและชุมชนในการบริจาคช่วยผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ สงเคราะห์ผู้ขาดแคลนและยากไร้ ทั้งในรูปของกองทุนหมุนเวียน สิ่งของอุปโภคบริโภค การเยี่ยมยารักษาแพทย์แผนโบราณ การจัดตั้งโรงพยาบาลเพื่อสงเคราะห์คนยากจน

ในด้านการสาธารณูปโภค เช่น เป็นผู้นำประชาชนและชุมชนในการพัฒนาชุมชนหรือสังคมให้ดีขึ้น สร้างถนนหนทาง สะพาน การขุดคลอง การขุดบ่อน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ ฯลฯ

การเข้าร่วมโครงการหรือการให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการหรือประชาชนในการส่งเสริมอาชีพที่สุจริต เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยมีผลงานปรากฏชัด ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) กิจกรรมการดำเนินงาน ความต่อเนื่อง คุณภาพและปริมาณงาน ความยากลำบากและระยะเวลาในการดำเนินงาน

(๒) งบประมาณที่ใช้

(๓) ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะพึงได้รับ ผลดีต่อพระพุทธศาสนาและสังคม

๖.๒ สาขาส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ใหญ่ ดิยัง ๆ ขึ้น และหมายรวมถึง การจัดมลภาวะที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติไปโดยเปล่าประโยชน์ โดยทั่วไป สิ่งแวดล้อมจะหมายถึง ป่าเขาลำเนาไพร ห้วย หนอง คลอง บึง แวน้ำ ลำธาร ตลอดจนทะเลและมหาสมุทร รวมถึงสัตว์ป่าต่าง ๆ ในลักษณะใกล้ตัว อาจหมายถึง การจัดหรือปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่อยู่อาศัยให้สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ มีร่มไม้เขียวขจี ปราศจากมลภาวะทั้งเรื่องแสง สี เสียงและควันทoxicที่เป็นรูปธรรมที่สุด ได้แก่ การอนุรักษ์และการปลูกป่า การดำรงรักษาสภาพแวนน้ำลำคลองให้ใสสะอาดและไม่ตื้นเขิน เป็นต้น

การพิจารณาจะคำนึงถึง

(๑) กิจกรรมและรูปแบบในการดำเนินงาน เช่น การรณรงค์เพื่อการอนุรักษ์การต่อต้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของผู้เห็นแก่ตัว การเป็นผู้นำทั้งในแง่กระทำเองและปลุกสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าและช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ เพื่อเป็นศาสนสมบัติของชาติ สำหรับภายในวัดมีการอนุรักษ์และส่งเสริมรูปแบบสถาปัตยกรรมภายในวัด และจัดตกแต่งภูมิทัศน์บริเวณวัดและศาสนสถานให้ร่มรื่น สะอาด สะอาด สัมกับเป็นอารามทางพระพุทธศาสนา ควรแก่การทัศนศึกษา

(๒) คุณภาพและปริมาณงาน ระยะเวลา และความต่อเนื่อง

(๓) ประโยชน์ที่ประชาชน ประเทศชาติ และพระพุทธศาสนาจะพึงได้รับ

(๔) งบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

๗. ประเภทส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมมรดกไทยทางพระพุทธศาสนา

การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมมรดกไทยทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การแสดงบทบาทของพระสงฆ์หรือคฤหัสถ์ที่สนับสนุนส่งเสริม เพื่อให้มีการสงวนรักษามรดกไทยทางพระพุทธศาสนาทั้งในแง่ศิลปะและวรรณคดีขึ้น

ในแง่ศิลปะ หมายถึง การดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนศิลปะวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม และงานพุทธศิลปะอื่นๆ รวมทั้งศิลปะโบราณคดีที่พื้นบ้านหรือท้องถิ่นนั้น ๆ

ในแง่ของวรรณคดี หมายถึง วรรณคดีพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นคัมภีร์เก่าแก่ อยู่ในรูปแบบของ ศิลากาพย์ สมุดข่อย ไບลาน กระจดาษา ทั้งที่เป็นพระพุทธรศาสนา นิทานพื้นบ้านที่เกี่ยวกับชาดก หรือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตำนานท้องถิ่น ฯลฯ การดำเนินงานอาจเป็นการสะสมรวบรวม ซึ่งมีปริมาณ เพียงพอที่จะจัดเป็นห้องหรือหอพิพิธภัณฑ์ได้

อนึ่ง อาจเป็นบทบาทของนักโบราณคดีที่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังกับวัด ในการรวบรวม และจัดตั้งห้องหรือหอพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาก็ได้ การครอบคลุมถึงบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ และ วรรณรงค์ เพื่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวด้วย และมีผลงานปรากฏเด่นชัดไม่น้อยกว่า ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) ลักษณะกิจกรรม รูปแบบ และวิธีดำเนินงาน
- (๒) คุณภาพและปริมาณ ระยะเวลา ความต่อเนื่อง ผลประจักษ์ที่เกิดจากการมีบทบาทหรือส่วนร่วม
- (๓) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน

๘. ประเภทสื่อมวลชนที่ส่งเสริมพระพุทธศาสนา

สื่อมวลชน ความหมายในที่นี้จำกัดเฉพาะตัวบุคคลหรือองค์การที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง มิได้หมายถึง ตัวสื่อ ภาษาที่ใช้สื่อ หรือองค์ประกอบอื่น ๆ กล่าวคือ หน่วยงานหรือตัวบุคคลซึ่งมีบทบาทสำคัญ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักธรรมและจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ ต่อเนื่อง และเป็นการ สร้างสรรค์จรจรโลง ยกย่อง เชิดชูพระพุทธศาสนาให้เป็นรูปธรรมในโอกาสต่าง ๆ จะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ วารสาร หนังสือพิมพ์หรือสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดจารีตประเพณี ซึ่งหมายถึง บทบาทของเจ้าของหน่วยงานนั้น ๆ ที่เป็นผู้สนับสนุนให้มีรายการทางพระพุทธศาสนาขึ้น อาจเป็นผู้จัดรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์ หรือผู้ควบคุม เจ้าของคอลัมน์ในวารสาร/หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ มีผลงานปรากฏเด่นชัด ไม่น้อยกว่า ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) บทบาทในการนำเสนอเรื่อง ซึ่งช่วยในการเผยแพร่หลักธรรมและการประชาสัมพันธ์ กิจกรรม ทางพระพุทธศาสนา
- (๒) คุณภาพและปริมาณงาน ระยะเวลา ความถี่ และความต่อเนื่องของรายการ ความถูกต้อง ของเนื้อหาสาระ
- (๓) งบประมาณที่ใช้ ทั้งนี้ เป็นกิจกรรมโดยไม่หวังผลกำไรจากการดำเนินรายการเป็น ค่าตอบแทน

๙. ประเภทสมาคม องค์กร มูลนิธิ สถาบัน และหน่วยงานที่มีกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา

หน่วยงานที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีบทบาทส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ส่งเสริมการศึกษา การเผยแผ่และการปฏิบัติธรรม เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา จัดให้มีการปฏิบัติธรรม จัดกิจกรรม ส่งเสริมความซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวที โดยพิจารณาในด้านการเผยแผ่หลักธรรมและการประชาสัมพันธ์ เช่น พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย สภาสังฆมสงเคราะห์ เป็นต้น และไม่รวมวัดซึ่งเป็นนิติบุคคล หรือหน่วย ราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรงอยู่แล้ว เช่น กรมการศาสนา เป็นต้น

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) บทบาท ลักษณะ รูปแบบ วิธีการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา
- (๒) คุณภาพและปริมาณงาน ระยะเวลา ความต่อเนื่อง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ ประเทศชาติและพระพุทธศาสนาจะพึงได้รับ ซึ่งมีผลต่อความสงบสุขของประชาชนโดยรวม
- (๓) งบประมาณที่ได้ดำเนินการ

๑๐. ประเภทผู้ประกอบการอาชีพที่มีคุณธรรมและส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ผู้ประกอบการอาชีพที่มีคุณธรรมและส่งเสริมพระพุทธศาสนา หมายถึง คฤหัสถ์ที่ประกอบอาชีพ สุจริต คือ นายจ้าง ลูกจ้าง อาชีพอื่น ๆ หรือตัวบุคคลที่มีคุณธรรม ต้องไม่ใช่อาชีพรับราชการและอาชีพครู ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นายจ้างหรือผู้ประกอบการทั่วไป ซึ่งไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบสัมมาชีพ เว้นจากมิฉฉา วณิชชา คือ การค้าขายที่ผิดศีลธรรม มีเมตตากรุณาต่อ คนงานและลูกจ้าง มีสวัสดิการที่ดี บำเพ็ญตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ละเว้นอบายมุข และมีศรัทธาเข้าร่วม ในกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาทางใดทางหนึ่ง หรือเป็นผู้อุปถัมภ์ บำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา โดยมีผลงานที่ปรากฏเด่นชัดไม่น้อยกว่า ๕ ปี

การพิจารณาจะคำนึงถึง

- (๑) ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่น เช่น ลูกจ้างและเพื่อนร่วมงาน ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม เป็นที่ยอมรับของมหาชนในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ
- (๒) แบบอย่างที่ดีของสังคม ความสม่ำเสมอในการวางตน ในด้านการดำรงชีวิตส่วนบุคคล และการปฏิบัติต่อผู้อื่น
- (๓) บทบาทที่เข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา

.....